ტარტაროზი

№ 6—(9) გაზ. „მუშა“-ს ორკვირეული უფასო დამატება. № 6—(9)

პრეზიდენტის კანდიდატები გერმანიაში.

ყველას ამშვენებს კრახმალი და ყელზე ბანტები,
იჭიმებიან, რომ გამოჩნდნენ მეტად ფრანტები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბრძანება № 2.

დედანს აწერია:
სასწრაფოდ ასასრულებლად
ყველა ჩვენს აგენტებს
და თანამშრომლებს.
ტარტაროზი.

კიდითი-კიდე
ყველგან დამყარდა
მის მეუფების
ხელისუფლება—
და ტარტაროზმა
თავის აგენტებს
აწ მიანიჭა
დიდი უფლება.

მეუფე დიდი
და ბრძანებელი
უბრძანებს ყველა
თავის აგენტებს
— დაუყოვნებლივ
გვაცნობოს ცენტრში
რომელ კუთხეში
ვინ რას აკეთებს.

კარგი ხანია
არ მიგიღიათ
მისი ბრძანება
პროვინციაში;
ძღვენს არ აგზავნით,
მაგრამ მაინც ხართ
ჩვენი აგენტთა
გრძელსა სიაში
და ეხლა ბრძანებს
გარისხებული;
— რაკი მოგვადგა
კარზე აღდგომა
— ყველამ იცოდეთ:
მის შესახვედრად
საჭირო არის
მზადება, შრომა.
იყო დრო, როცა
ყველას გიყვარდა
ღვდელ-დიაკვანი
და მათი ცოლი; *)
მათ აგზავნიდით
უხვად და ბლომად.

(შეჯიბრებაში
არ გყავდათ ტოლი).
მოვალეობის
არ შესრულების
მეუფის მიერ
თქვენ გადევს ბრალი
და ეხლა დრო გაქვთ
გამოისყიდოთ
— რის საშვალებაც
არის მრავალი.
რა წამს მიიღოთ
ესე ბრძანება
ფეხზე დადექით
მთელი ამალა
და სამშაბათსა
აუცილებლად
გამოაგზავნეთ
ყველა მასალა.

ტარტაროზის მდივანი:
ჭინჭარი.
საქმეთა მმართველი:
ყიამეთი.
ტარტაროზის სასახლე.

*) ამ უკანასკნელის სიყვარულზე არც ახლა იტყვით უარს.

საერთაშორისო მდგომარეობა
ამხ. ტარტაროზის მოხსენება „ტარტაროზინტერნი"-ს
პირველ კონგრესზე.

შინაგანი მტრები ტარტაროზინტერნის ძლიერების წინაშე ქედს იხრიან. ვინც გაბედავს მის მტრობას, არ ასცდება ტარტაროზის ჩანგალი და რისხვა.

გარეშე მტრების მდგომარეობა შერყეულია. ისინი აღარ წარმოადგენენ ტარტაროზინტერნისათვის დიდ საფრთხეს. ახლოვდება ჟამი, როცა ტარტაროზი ავტომობილით გაივლის მსოფლიოს ყველა სატახტო ქალაქებში და გადასძახებს ყველას:

გაუმარჯოს ტარტაროზინტერნს.

და რომ ის ასე მოხდება, ამას ამტკიცებს შემდეგი საერთაშორისო მდგომარეობა

ჩემბერლენი სამი თვალით ეძებს მოკავშირეებს ჩვენს წინაღმდეგ. პორტფელში **ზინოვევის წერილის** მეტი არაფერი უწყვია. **კერზონმა დემონს**ტრატიულად დატოვა ინგლისი და გადასახლდა საიქიოს, რამაც მეტად დაამწუხრა **ჩემბერლენი**.

გერმანიის „სოც-დემოკრატები" თანდათან იხვეჭენ „უკვდავების სახელს". ებერტმა „ვერ გაუძლო" სირცხვილს და ამჯობინა საიქიოს თავის შეფარება.

საპრეზიდენტო ცილინდრი ამ ჟამად თავისუფალია და მისთვის დაეძებენ ისეთ **„თავს"**, რომელიც ყოფილ პრეზიდენტის თავზე უფრო **„თავიანი"** იქნება. მაგრამ ასეთი „თავები" მრავალი აღმოჩნდა და აპირებენ ამ „თავები"-დან ერთ **პჯაბსანდალურ თავის** გაკეთებას.

პოლონეთის პროფკავშირები პანებისათვის თავსატეხი კედელია. ჩვენ არაფერი გვაქვს მათი თავის გატეხის საწინააღმდეგო.

მუსოლინი დღითიდღე ელოდება მის თავზე მუშების რისხვას. უკანასკნელ დროს ფაშისტები სასტიკად მარცხდებიან არჩევნებში,

ესპანეთში ყველაზე უფრო **სწორი სასწორია**. მთავრობამ ორი კომუნისტი დაიჭირა და დაიტოვა ძველად მეფის სიცოცხლის უზრუნველსაყოფად. თუმცაღა მეფის სიცოცხლე არც თვით მთავრობას შეუფასებია დიდათ, მაგრამ ჩვენ ორ მუშის სიცოცხლეს მეტად ვაფასებთ, ვიდრე ერთ მეფის. აქვე ახლოს **პორტუგალიაც** ჰფიქრობს „იცნოს" **საბჭოთა კავშირი..**

ნეტავი მას თუ ვინმე სცნობს?!

ამერიკამ ამ ბოლო დროს ყურები ჩამოჰყარა, რადგან ბევრი უსიამოვნება შეხვდა: „მოკავშირეებ" ინგლისი და საფრანგეთი ვალს არ უხდიან. იქ კი არის-და იაპონიამაც წაუმტკავლა: ს.ს.რ. კ-თან ხელშეკრულება დასდო.

პრემიერის ძირითადი ხელი? ა. ყოფილმა პრემიერმა ხაზინიდან გაიტაცა 20 000.000 კრონი. რატომ აქაც არ უნდა მოხდეს ასე, როცა გერმანიაში ყველა მინისტრები ასე იქცევიან?!

ჩინეთში — ბურჟუაზიისათვის საუცხოვო ხანძარობა ხდება. ჩვენ კი ვურჩევდით: ნუ აძლევთ მტრებს ასეთ სიამოვნებას. ერთმანეთს რას ერჩით? თუ შეგიძლიათ მტრებს ადინეთ ცხვირიდან სისხლი.

იაპონიას ძალიან ეშინია „წითელი საფრთხის“ და ბოლო დროს წითელმა შიშმა აიძულა ეცნო წითელი ფერი;

სამხრეთ-სლოვეთის საუკეთესო იარაღები არჩევნებისათვის. აქ ამ იარაღებით არჩევნებში გაიმარჯვეს ბურჟუაზიის ფინიებმა.

მეზობლათ **რუმინეთი** საშიშარ სიზმარშია: ვაი თუ ვრანგელის ფლოტი საბჭოთა რესპუბლიკებს დაუბრუნეს-ო.

მეფის ვალები საფრანგეთის ბურჟუაზიას სიზმარშიაც არ აძლევს მოსვენებას.

უმარტივესი **ხაშვალება მეფის ვალების** საკითხის მოსაგვარებლად.

დიდი ხანია სურდათ
მოწაფეებსაც შრომა.
გამოდის „**მოწაფის ხმა**“
ასრულდა მათი ნდომა

და კოლეგია ახლა
წერილებს ბლომად იღებს,
მაგრამ დაბეჭდვას წერილს
არასდროს არ აღირსებს.

—

გოგიაშვილის მუზამ
გახსნა კულტურის კასა.
ამოაჩინა ახლად
„მაზუთის ხალხთა რასა“.

„რეგულიატორი“ არის
„ლითონის დირიჟორი“,
„იწვის, ინგრევა“ „ქარის
ჰენგებით“ „ეკვატორი“.

ჰყავის გენია თავში,
(უფრო ცხელდება ჰავა)
აშკარად სჩანს რომ მალე
45°-ზე ავა.

—

მას მუზა „ვერტიკალის“
აიყვანს ზენიტამდის.
„ფეხი აქვს ოდრიკალის“,
„თუჯის დრეკადით“ დადის.

ღამე აძინებს ქალაქს
მისი გიპნოზის ძალა
და მხერის ვერტიკალად
თვალს „ფენომენი“ რკალავს.

—

გაწერელია არჩევს
„კოსმიურ დიდ პრობლემას“,
(„ხმების დუგლუგში“ დარჩეს
მისი გენიის თემა).

ის სულ რეფერატს ეძებს,
არ დააკლდება კრებას,
„აინშტაინზე“ იგი
ეხლა სწერს მოხსენებას.

—

მოველით დღეებს მზიანს
— ამ ორ გენიის გაშლას.
რადგან გვაძლევენ ზიანს
სჯობია მათი დაშლა.

მოწაფე **მიკალიო**.

არქეოლოგიური აღმოჩენა.

როგორც ტარტაროზის საელჩოს ატაშე იტყობინება, საიქიოს მოუხდენიათ ფრიად შესანიშნავი ახალი არქეოლოგიური გათხრა, რომლის დროსაც აღმოუჩენიათ ფარაონ მენშ-მუსავადაშნ-ესერ-ფედ-კადეტის აკლდამა (მეფობდა საბჭელისუფლის დაბადების წინ მეოთხე საუკუნეში), სადაც უნახავთ მრავალი ძვირფასი ისტორიული მასალები.

აქ არის ლურსმული ასოებით ნაწერი მაშინდელ პარტიების სახელწოდებანი შემოკლებით. აქვეა მაშინდელ მეორე ინტერნაციონალის მოღვაწეთა სახელწოდების (გვარის) ძირითადი წყაროები, თუ საიდან მომდინარეობენ.

თუმცა, დროთა და ჟამთა ვითარების გამო ზოგან ადგილები დაშლილია და აღარ სჩანს წარწერანი, მაგრამ ზოგიერთის გარჩევა კიდევ მოხერხდა იქ სავასტროლოდ ჩასულ ებერტის, ბრანტინგის და სხვათა შემწეობით.

ესდეკი — წარმომდგარა სიტყვიდან: „**შესდეგ!**“, რომელიც წარმოუთქვამს მშრომელთა უბნის **მუშას**—

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გუშაგს, როდესაც მას შეუმჩნევია მათთან მოსატყუებლად მისული სოციალ-დემოკრატი, რომელიც გაუგდია იქიდან.

ესფერი — წარმომდგარა ერთერთ მაშინდელ ცნობილ სენატორის სიტყვიდან, რომელიც წარმოუთქვამს ერთერთ ისტორიულ სხდომაზე, როცა დაუნახავს წითელი ფერი: „მე არ მომწონს **ეს ფერი**“.

ესერი — წარმომდგარა ერთ-ერთ სახელმწიფო მოღვაწის სიტყვიდან: „მე არ მომწონს **ეს ერი**, რადგანაც ამ მატყუარა ესერებს აბოგინებს თავის წიაღში“.

მუსავატი — წარმომდგარა სიტყვიდან: „**ფუქსავატი**“.

დაშნაკი — წარმომდგარა სიტყვიდან: „შენისთანა მცველს თავის ერისას, გულში ვკარი **დაშნა კი**“?

კადეტი — წარმომდგარა სიტყვიდან: „**ვ ჩორნოი მანტიი ნადეტი**“.

ებერტი — წარმომდგარა სიტყვებიდან: „ბურჟუაზიის იყავ ლაქია და ამ პოსტზე **შებერდი**, თუ არ მომკვდარიყავი, სულერთია, **შეგბერტყდი**“.

ბრანტინგი — წარმომდგარა სიტყვიდან: მეორე ინტერნაციონალში დაავადებულ ცინგით გასვრილი **დინგი**“.

ტარტაროზის ადიუტანტი.

„წითელი ქიმერა“

ტრაღედია 4 მოქმ. და ეპილოგით.

(სცენა წარმოადგენს მდიდრულად მორთულ სასადილოს. მოსადილენი მოელიან სადილს. აქა-იქ დაფუსფუსებენ კელნერები თეთრ ხელსახოცებით მკლავზე გადაკიდული. მუსიკა უკრავს „ჩუმ-ჩაიარა“-ს)

მოქმედება პირველი.

1 მოსადილე—(ამთქნარებს)

2 მოსადილე—(არაკუნებს. პაუზა).

მოქმედება მეორე

იგივე სცენა,

(I-ელ და II მოქ. შუა გადის 1 საათი).

1 მოსადილე (კელნერს) — შეიძლება სადილი!...
(ღრმა პაუზა).

2 მოსადილე (კელნერს)—უკაცრავად ამხანაგო, მომხედეთ!
(პაუზა).

1 მოსადილე (კელნერს)—ტავარიშჩ!
(საერთო სიჩუმე).

2 მოსადილე (კელნერს) —გასპადინ, კელნერ!

1 მოსადილე (კელნერს)—თქვენო ღირსებულებავ!

2 მოსადილე (კელნერს)—ვაშე სიატელსტვო კელნერ!
(რაკუნი და შემდეგ სიჩუმე. ისმის ხვრინვა. მუსიკა უკრავს „ნანა“-ს).

მოქმედება მესამე.

იგივე სცენა.

(მე II და მე III მოქმედების შუა გადის 2 საათი).

1 მოსადილე—(აზმორებს. მიმართავს კელნერს)—ბატონო... ამხანაგო, თუ შეიძლება, გთხოვთ უმორჩილესათ, მიიღეთ მხედველობაში ჩვენი მუცლის სერიოზული მდგომარეობა და კეთილ ინებეთ მოგვიტანოთ, თუ არ შეწუხდებით, სადილი პურით და ერთი ბოთლი ღვინოთ!

კელნერი—იზვინაუს! ნე ვაშა ოჩერედ პაკა!

1 მოსადილე—(ჯდება).

2 მოსადილე—(კელნერს)—შენი ჭირიმე! პრასტიტე ზა ბეზპაკოისტვო, პრინესიტე მნე პაჟალუსტა ადინ აბედ!

კელნერი—ნე მაგუ! ეტა ნე მოი სტოლ!

მოქმედება მეოთხე.

(მე III და მე IV მოქმ. შუა გადის 2 საათი).

საერთო ღრიანცელი. ყვირილი. ისმის ხმები: ასტაროჟნო, პაჟალუსტა! დაროგუ პრაშუ! ჰხაბარდა! კამუ ბორში! კამუ ხლებ! ვისია ვტაროი! ხუთი პერვი და სამი ვტაროი! ამხანაგო, მოგვიტანე პური, პირველი უპუროდ ვჭამე! ტავარიშჩ, დაიტე ნაკანეც ვტაროი! კაცო! რად მინდა ამდენი პური რომ მომიტანე? მე მეორე გითხარი და არა პური! კაცო პური! პური, შე ოჯახდასაქცევო, გამიცივდა სუფი! სიჩას! დაროგუ, მადამ ვას გავარიატ! ასტოროჟნო! პალუჩაიტე ვტაროი ბლუდა! კაცო რად მინდა ვტაროი, ჯერ პირველი არ მიჭამია! სიჩას! იზვინიაუს! ადინ ბიშტეკს... დვა კატლეტ!....
(ხმაურობა. მუსიკა უკრავს „ჩუმ-ჩაირა“-ს).

ფ ა რ დ ა.

ეპილოგი.

ცოცხალი სურათი.

1 მოსადილე (მეორეს) ისადილე?

2 მოსადილე —ვისადილე უპუროდ და უღვინოთ!

1 მოსადილე—ჰმ! ბედი არ გქონია! მე კი ერთი პორციის მაგივრათ ოთხი მომიტანა და ღვინოც დამაყოლებია. არც კი მომითხოვია ისე.

2 მოსადილე—ჰმ! მასე სწორედ მეც მოვითხოვე, მაგრამ არ მოუტანია?..

ონთდ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ამაო ძებნა.

(ზუგდიდისათვის)

სახალხო სახლსა ეძებდენ,
ვერ ნახეს დაკარგულიყო;
დიდი დარბაზი შენიშნეს
მაღლა რომ ამართულიყო.
მიუხმა ტკბილეს: გეთაყვა,
ჩვენ აქ მოგვეცი ბინაო,
გვინდა: გართობა, კულტურა —
სულ შრომა მოგვეწყინაო.
კლუბმა მიუგო: **„მობრძანდით,**
თქვენ როგორ გეტყვი ვარსაო,
გაერთეთ, თანაც განათლდით
—**თუ გაგვისტუმრებ ვალსაო“.**
თეატრში ფარდა ახადეს,—
გამოჩნდა უცხო სცენაო,
მსახიობები იძახდენ:
„ჯამაგირს ვითხოვთ ჩვენაო“.
დინამომ იწყო გუგუნი,
მოტორიც აჰყვა ხელადო;
კინო სწერს:—**ფული გვჭირია
ბენზინის სასყიდელადო.**
არ ეჰაშნიკა მაძებართ
ასეთი მოთხოვნილება,
კლუბსა, თეატრსა და კინოს
დაუწყეს უხვად გინება.
დაგვიწყებიათ ადათი,
სტუმარ-მასპინძლის მცნებაო;
ფულს რომ გვთხოვთ, ერთი გვითხარით,
ვინ მოგცათ ამის ნებაო.
რით გავისტუმროთ ვალები,
არა გვაქვს ჯამაგირიო;
ან რატომ ვიდოთ ჩვენს თავზე
ასეთი გასაჭირიო.
დებო, თქვენ მაინც გვიშველეთ,
ვერსად მოვაწყვეთ კრებაო;
კლუბს ვთხოვეთ, მაგრამ არ მოგვცა
უფულოდ შესვლის ნებაო.
ქალებმა უთხრეს დარცხვენით:
არ გვინდა თქვენი წყენაო,
მაგრამ **გჩვევიათ ყვირილი,**
რასაც ვერ იტანს სმენაო.
თანაც დარბაზი მცირეა,
ძლივს-ღა ვეტევით ჩვენაო.
თვენ რომ მიგვიღოთ ბინაზე
არ მოგვიწონებს „ზენაო“.
ღლესაც დადიან ქუჩეში,
სადმე სხვა ნახონ დარბაზი,
კულტ-ფონდი ყუთში უწყვიათ,
არ ემეტებათ აბაზი.

ბუკი.

ჩემი მგზავრობა კახეთში.

რვა წელიწადია რკ. გზაზე ვმსახურებ და ამ ხნის განმავლობაში არც ერთი შაბათი არ მახსოვს ისეთი, რომ ჩხუბი და აურზაური არ მქონდეს ჩემს ცოლთან.

გათენდება თუ არა შაბათი დამიწყებს ცოლი:

— აი, დღეს შაბათია, წადი კახეთში და ჩამოიტანე: ღვინო, არაყი, ჩურჩხელა და სხვა.

მე კი ვეუბნები:—დედაკაცო, რა გინდა ჩემგან? მე კახეთში წასვლას, სახლში დასვენება მირჩევნია; გარდა ამისა მე ღვინის შეტყობა არ ვიცი და ვერც მოვახერხებ ყიდვას-მეთქი...

ცოლი მიმითითებს ჩემს მეზობლებზე: იგ ნი თუ კი მიდიან, შენ რაღა ხარ? მაგრამ ღმერთს შენთვის შნო და ცნობიერების უნარი არ მოუციაო.

—

და გასულ შაბათს გადავსწყვიტე კახეთში გამგზავრება.

წავედი ამხანაგთან ტიკის სათხოვნად. მათხოვა ერთი ვედროიანი ტიკი ერთ კვარტ ღვინოზე ქირით. ვიფიქრე: ერთი ვედროსათვის როგორ წავიდე კახეთში და მეორე ამხანაგსაც ვსთხოვე ტიკი. მათხოვა ორ ვედროიანი ტიკი მხოლოდ იმ პირობით, რომ ნახევარი ვედრო ღვინო მისთვის მომეტანა ტიკის თხოვნებისათვის.

ცოლი მეტად გამხიარულდა; ჩამიწყო კალათაში ორი გირვანქა მოხარშული კარტოფილი, პური და მარილი და გზა დამილოცა...

—

სადგურში ოთხი საათი ვიდექი სარივით ბილეთების რიგში. ბოლოს როცა კასასთან მივედი, კასა დახურეს და ბილეთი დამირჩა შეუმოწმებელი.

ვდგანვარ და ვფიქრობ: სად წავიდე ეხლა? უკან სახლში დაბრუნება სახიფათოა: ცოლი ძაღლივით მომვარდება და ვერ გადაურჩები... ამ დროს საიდღანაც გამოვიდა ნაცნობი ქალი და მას უამბე ჩემი გასაჭირი. მან ბილეთი გამომართვა და ორიოდე წუთის შემდეგ შემოწმებული გადმომცა.

—

გურჯაანის სადგურში რომ გადმოვედი, გლეხები დამხვდენ.

— ე, ამხანაგო, თუ ღვინო და არაყი გინდა, მე მოგყიდი, წამო, აქა ახლოსა ვარ.

მეც გავყევი ერთ გლეხს და იმ ოჯახქორმა ოთხი ვერსი მატარა. ბოლოს, როგორც იქნა მივედი.

— დედაკაცო, მუშტარი მოვიყვანე; პური მოიტა, კაცი ნამგზავრია—

მოიტანეს პური, ხახვი და დიდი სტაქნით არაყი. მე არაყის დალევაზე უარი განვაცხადე, მაგრამ მაინც დამალევინეს. არაყი მუცლის მაგივრათ თავში ავარდა და უთხარი ჩემს მასპინძელს:—თუ კაცი ხარ მალე გამისტუმრე, თორემ დამაგვიანდება-თქო.

წამიყვანა მარანში, ახადა სინახევროდ ცარიელ ქვევრს და მითხრა:— აბა, ნახე ამისი გემო! ასეთი ღვინო აქ არავის არა აქვს.

მყრალ არაყის შემდეგ მე ღვინო კარგი მომეჩვენა და მეც მოვიწონე.

დაუჭირე ჩემი ტიკი; ჩაასხა თუ არა ღვინო დაიღვარა და ნათხარ მიწით

ისევ ქვევრში ჩავიდა (თურმე ტიკი გაცვეთილი ყოფილიყო). დამიწყო ჩხუბი—შენმა ტიკმა ღვინო წამიხდინაო. ბოლიში მოუხადე .. მეორე ტიკი გავავსე, გარიგებაზე მეტი გადამახდევინა, რადგან ღვინო წაუხდინე—და მე გამოვუდექი უკან ჩემს გზას. გზაში ორჯერ გამისკდა ტიკი და ნახევარზე მეტი დავღვარე.

ჩამოვედი ქალაქში. სადგურზე ჯერ წამართვეს ტიკი და, მერე ისევ მომცეს.. მოვედი სახლში და ჩემს ცოლს რიხიანად უთხარი:

—აბა, ჭიქა მოიტა; ნახე რა საუცხოვო ღვინოა...

დაუსხი, პირთან მიიტანა, დასუნა და ცხვირ-პირში შემასხა.

დამიწყო ჩხუბი და მეზობელი რომ არ მომშველებოდა, ეხლა მე საავათმყოფში ვიქნებოდი გვერდებ ჩამტვრეული.

მერე მეზობელმა გასინჯა ღვინო და ჩუმად მითხრა: გალახვის ღირსი ქე ყოფილხარ: რატომ სწამლავდი ცოლს? ეს ხომ მოჰკლავდა მას!

ამ საქმით ერთი რამ კარგი ვქენი, მეზობლის ყველა ქალეჲს ძმარი ჩემს ცოლიდან მიაქვს და იგიც გულუხვად არიგებს.

დონატო.

«ვაჟკაცები»

წნორის წყალი, რომელიც ბევრმა ჩვენმა მკითხველმა შეიძლება არც კი იცოდეს, მალე მიიპყრობს მსოფლიო ყურადღებას.

ექიმი **მალია** აქ აწარმოებს მეცნიერულ ცდებს, რომლებიც ბრწყინვალე შედეგს იძლევიან.

ექიმი თავისი გამოგონებით სულ ადვილად ახდენს მეტად რთულ ოპერაციებს.

მის ლაბორატორიაში მუშაობენ და „ახალ მეცნიერს“ ეხმარებიან ქალწულნი: **ნინა და ჟანნა**. (ქართველებია, მხოლოდ ძალიან უყვართ **„უცხო“**), რომლებიც გადასახლდენ ექიმთან და ეწევიან დღით და **ღამით** მუშაობას.

ბოროტი ენები ამბობენ, რომ მასწავლებელი თამარა იმდენად უვიცია, რომ არ მიუღია ამ საქმეში მონაწილეობა და ისევ შერჩენია ქმარს, რითაც დაუმსახურებია ექიმის და მის თანაშემწე „ქალწულთა“ უნდობლობა.

იგივე ენები ლაპარაკობენ, რომ ექიმის მეუღლე იმდენად შეუგნებელი ქალი ყოფილა, რომ ვერ შეუგნია ქმრის საკაცობრიო იდეალები და ყოველ დღე თავის ქმარს სცენებს უწყობს იჭვიანობის ნიადაგზე.

საბრალო მეცნიერი!?!.

რა შეუფერებელი მეუღლით სჯის მას ბედი?..

პირველი ცდები „მეცნიერმა“ ნინაზე მოახდინა, რამაც ბრწყინვალე შედეგები გამოიღო: მეორე კვირასვე ქალი დაინიშნა და ჩქარა ქორწინდება კიდეც. (ლაპარაკობენ: ამ ცდებს ეხლაც განაგრძობს ექიმიო და მიზნად ჰქონებია ჯვარის წერის დღეს მიულოცოს საქმროს მისი ქალწულობის მოწმობა).

მხოლოდ მეორე თანაშემწე, იმდენად მშიშარა გამომდგარა, რომ ჯერჯერობით ვერ თანხმდება თავის თავზე მოახდინოს ცდა.

თავის მხარეზე გადასაყვანად ექიმი მას უკითხავს ლექციებს **„ზნეობისა და მორალის ცვალებადობის“** შესახებ და იმედით, ურჩი ქალი შეიგნებს ყოველივეს და ეთანხმება.

ექიმს მისთვისაც საქმრო უკვე ჰყოლია აჩენილი... ლაპარაკობენ ამ მიზნით ბენიას უახლოვდება და უმეგობრდებაო.

ლაბორატორია მუშაობს სრული 24 საათის განმავლობაში. ჯერ-ჯერობით მუშაობა ფარულია და იქ შესვლა არავის შეუძლია გარდა მეცნიერისა და მისი თანაშემწე ქალებისა.

*
* *

ავთანდილმა სრულიად შეუმჩნევლად, მოახდინა შტატის შემცირება; სხვებთან ერთად დაითხოვა ალექსანდრეც და მის ნაცვლად მიიღო თავისი სიძე პავლე.

ავთანდილი უხვად დაჯილდოვებულია მჭერმეტყველების უნარით.

25 თებერვალს, როცა ნესტორს აცილებდენ და ვახშამი გაუმართეს, ავთანდილმა, როგორც თამადამ, ბრწყინვალე სიტყვა წარმოსთქვა, რომელიც არაფერს წარმოადგენდა, მაგრამ შიგ უხვათ იყო ჩართული ბრძნული სიტყვები.

როგორც საერთო აზრია, სრულიად ფასს არ უკარგავს ავთანდილის მჭერმეტყველებას ის, რომ საბოლოოდ მის მიერ თქმულ სიტყვიდან არაფერი არ გამოვიდა. როგორც თითონ ალიარებს, ის არის იმ რუსთველის მიმდევარი, რომელმაც რაღაც ზღაპრით, რომელიც თავისი შინაარსით არაფერს წარმოადგენს, მოიხვეჭა უკვდავება...

მარგალიტები ავთანდილის სიტყვაში ბევრია; მაგ: **„ლალადა სახე“**, **„სირმის წვერები“**, **„გადანასკვული გული ჩამოყალიბებულ კედლებში“**, **„პატიოსნება სინიდისის სარჩულ ქვეშ ამოდებული“**, **„ვინც ამას ვერ გაიგებს, ის თავის თავად გამოტვინებულია“**, **„ამაზედ ლაპარაკი აქსიომაა“ და სხვა.**

ზოგ შეუგნებელ თანამოსუფრეთ არ მოეწონათ, რამაც გამოიწვია პატარა, ჩუმი მუსაიფი და აზრთა გაცვლა-გამოცვლა.

მხოლოდ ავთანდილი, თავისი აზრის დასაბუთებას შეუდგა მუშტით და რევოლვერით...

რევოლვერმაც ლამაზი სიტყვა სთქვა, რამაც ისეთი დამამშვიდებელი გავლენა იქონია, რომ ყველა სტუმრები მა-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შინვე ადგენ და ნელნელა გაიპარენ. დიდ აღფრთოვანებაში მოვიდენ აგრეთვე მეზობელ ოთახში მყოფი ბავშვები, რომლებმაც გალვიძებისთ ნვე სადიდებელი ჰიმნი უმღერეს შეწყობილ ხმებით შეუდარებელ ავთანდილს.

ასეთმა გულუხვმა და ბრბოს აღფრთოვანებულმა შეხვედრამ აუჩვილა გული ბუნებით კეთილ ავთანდილს და აუშალა ნერვები. თავისი სიტის პაკლეს რჩევით, (რომელიც კანტორის გამგეთ არის უვარგისი თორემ, სხვა მხრივ გენიალური ყმაწვილია) მან ნერვების დასამშვიდებლად გადაწყვიტა მეტი ყოველკვირეულად თითო კანტორის მოხელე.

მაგრამ კანტორის მოხელის მაგიერ კბილი ჩაავლო მოანგარიშე გურასპაშვილს, რომელიც მეტად ძვალმსხვილი გამოდგა და ავთანდილს ყელში გაეჩხირა..

ექიმების აზრით აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს ოპერაცია, მაგრამ იგივე ექიმები აღნიშნავენ სამწუხარო ფაქტს, რომ შეიძლება ამ ოპერაციას ავადმყოფი თან გადაჰყვეს...

განსაკუთრებული ყურადღების და მადლობის ღირსია ადგილობრივი მუშკორიც, რომელმაც დიდი ნიჭი და უნარი გამოიჩინა საქმის მიფუჩეჩების და მორიგების საკითხში, რისთვისაც ავთანდილმა ის ჯეროვანად დააფასა და... ოთხშაბათს, 18 მარტს ცხენ ბი ათხოვა სიღნაღში ქალებთან გასასეირნებლად...

ლრენჯი.

ქალი. რას გევხართ? მე მრცხვენია თქვენთან გარებო. როგორ სცვეთთ ასე ფეხსაცმელებს?

ვაჟი. უკაცრავად, მაგრამ მე ფეხებს მიწას ვაბიჯებ. თქვენ კი, ალბად... ჰაერში დაფრინავთ.

ჭიათურის განათლების განყოფილებას.

განცხადება:

ვინაიდან ზოგიერთ სკოლებში ქალი მასწავლებლები სჭარბობენ რიცხვით ვაჟებს და ზოგან უკანასკნილნი ქალებს, რაც იწვევს სკოლებში არა სასურველ შედეგს, მით რომ თუ სკოლაში, მაგ. ათი მასწავლებელია და მათ რიცხვში ოთხი ქალი, აქ თანასწორი შეფარდება არ გამოდის, რადგან ექვსი მეტია ოთხზე და თუ ქალი ექვსია და ვაჟი ოთხი, მაინც დიდ უხერხულობაა, მით რომ გაკვეთილებამდი ან გაკვეთილების გათავების შემდეგ აივანზე სეირნობის დროს, რომ ოთხმა ვაჟმა მასწავლებელმა გაუყაროს „პოდრუჩკი“ ოთხ ქალს და ორი კი გაუყრელი დარჩეს, ეს საწყენად რჩება უკანასკნელებს[1]) და, რომ ასეთ მოვლენებს მომავალში ადგილი არ ექნეს—ეთხოვოს განათლების განყოფილებას, რათა მომავალ სამოსწავლო წლიდან მოხდეს მასწავლებელთა თანასწორი გადაჯგუფება (ყველა სკოლებში იყოს თანასწორი რიცხვი ვაჟებისა და ქალ მასწავლებლებისა).

შენიშვნა ამავე განცხადებას დართული აქვს შემდეგი წარწერა: „ეკლესიის ცოლიანსა და ქმრიან მასწავლებლებს აზაპ მასწავლებელთა ფერხულში ჩარევა“.

ტყლაპა.

1) შეუძლია ორ ქალს გაუწყოს ერთმა ვაჟმა: მარჯვნივ და მარცხნივ.

ტარტაროზს:

(ბათუმიდან)

ბათუმი ისევ ბათუმობს,
ზღვაც მის ადგილას მდგარია;
შიგ საბანაოდ დადიან:
ქეთო, ელპიტე, დარია.
ისევ გამრავლდენ აქ ბლომად
ღვდლები წვერ გასაკრეჭია.
(თუმც ძველებურად არა აქვთ
კურტუმო, თეძო, ბეჭია).
ვაჭრები ჰკეტენ დარაბებს,
(ეს მუშკოოპის ბრალია).
კომუნხოზს ფული არა აქვს,
ვერ გაგვისტუმრა ვალია.
სხვაც ბევრი არის ახალი,
გასახარელი გულისა,—
მოლოდინი აქვთ ზოგიერთს
ამ ტურფა გაზაფხულისა,
—როცა თამამად ზღვის პირად
თვის საქმეს შეექცევიან;
ზოგს აწვალებენ ზემოდან,
ზოგს ქვემოდ მოექცევიან.
მეტს არას მოგწერ და ვჭოჭმობ
აწ მალე შენსა ნახვასა;
ვერ გაუძელით უშენოთ
ასეთ ძნელ ხანგრძლივ მარხვასა
ნუ მოგვიძულებ, ტარტაროზ.
და ნუ მოგვაკლებ ზრუნვასა,
თორემ ჩვენ შევეწირებით
შენს უნახაობის ურვასა.

შენი ზღ[illegible]

«დიდი მოურავი.»

ქთამაზაშვილი ისაკი
ელენტების მოურავია,
რომელიც დიდი-ხანია
დამრჩა კბილ-გაუკრავია.
შეჭფერის თანამდებობა,
არ არის გამოსაცვალი
და ისე დადის მდგმურებში,
ვით გზირი, ანუ ნაცვალი.

სადაც ყოველ-ღამ თაგვები
უჭიანუროდ ცეკვავენ
და ახალ „ტრამვაისათვის“
ფქვილებში გზები გაჰყავენ.
განრისხებული ისაკი
ასკდება მდგმურთა კარებსა
და რომ „ვერაფერს“ „გახდება
ქორეიკას“ დაიხმარებსა.

გულის საფხანად ამოხდის
რუსულ-ქართული გინება.

ეზოში სისუფთავისთვის
ყავს მოწვეული ღორები,
რომ დილით მდგმურთა კარებსა
ჰკრან ლინგი ანაშმორები.
ბოლო-დროს მეტად გაჯავრდა,
ფულს არ იხდიან მდგურები
და თან თვით მოურავზედაც
გაიხმის საყვედურები.
როგორ არ ჰმართებს მოურავს
მათზე რისხვა და ყვედრება,
—სახლი უჭირავთ ისეთი
საბინავეც ვერ შეჰედრება—

ქორეიკა წყნარი კაცია,
არ უყვარს აყალ-მაყალი
და მით ისაკს ძველ-დარიგებს,
კვლავ მიემატა ახალი.
ბრაზ-მორეულსა მოურავს
აწ უკვე არ ეცინება,
გულის საფხანად ამოსდის
ქართულ-რუსული გინება.
ფულის აღება სწადია,
მაგრამ ფულები არ მოდის
და მუდამ ამის ფიქრშია—
ვინ რამდენს მისცემს და როდის

რა უნდა მ...
და მისმა ამხ...
აღარ არგია ისაკს
მათთან ბრძოლაში აწ შებმა.
მაშინ სხვა არის, არ იყონ
დღეს პროფკავშირის წევრები,
სინსილა გამოლეულნი,
შვიდი-თვის უმუშევრები.
ღვინისგან შეხურებული
სიტყვას ჰყრის და მეხს აქუხებს,
ფანჯრებიდანაც აძლევენ
მას შესაფერისა პასუხებს.
ასეთ მდგმურების პატრონი,
მეც ვგრძნობ, რომ შესაბრალია,
მაგრამ, რა უყო, რომ არ მაქვს
ეგ ფული ღმერთ-გამწყრალია.
ამისთვის, ძმაო ტარტაროზ,
მაქვს შენთან სათხოვარია,
რომ ადრე მომცე მე ჩემი
კუთვნილი გონორარია—
რომ ჩემს ოთახის ქირისთვის
იქ შევიტანო იგია,
სადაც მოითხოვს კანონი,
სადაც წესი და რიგია.

ლარიხი

გურულის წერილი.

გამარჯობა გრიშა! ბიჭო, შენი გამოგზავნილი წერილი მივიღე; მეც ქე მინდოდა პასუხის მოწერა, მარა მარკის და ქაღალდის ფასი აღარ იყო—ხინკილიზაცია არის ჩემთან და ამიზა დამიგვიანდა.

შენ ოზურგეთის ამბავი გენატრება.. აქეთ შვიდობაა. აგერ ცოტა ხანია მოლვაწეობა და მოტაცებიც გახშირდა ლამაზი, თაზა გოგონების და მეც ქე მეშინია ჩემი ჯოჯოკაი არავინ წააჩარჩალოს და იმას ვყარაულობ სულ.

გუშხამ, ბიჭო, კონპერატივი გატეხეს და ცოტა—ორი ათასი მანეთი ფულიან საქონლიანა წეიღეს ამხანაგურათ; დადიან ქალაქში.., ჩივიან შიგნიდგან მოწყობილი არისო და სხვებს რაღაზედ ეძებენო; რა ვიცი რაფერ გეიბედება ამფერი ლაპარიკი ნამდვილიც რომ იყოს. ბიჭო, შენ რომ წახვედი იმას მერე ყაფიალდობა ძალვან ნაკლებია და შენ ყოფილხარ მგონია მიზეზი. აბა ახლა რაც ღვინოა იგი მასწავლებლობის და ექიმების აღარ ყოფნის და სხვებს რაღა დარჩება!

შენ მეწყერ: კარგად იყავი მრავალ წელ-

სო—მწყევლი თუ რაი, რომ ვიცოცხლო რა ვჭამო, ფული მე არ მაქვს და ქონება; შენ მაინც კი იცი—ძროხა რომ დაწვება ჩემს ადგილში, კუდი სხვის მიწაზე აქვს; ძაღლი უჭმელობით დასუსტებულია, დაწოლილი ყეფს და ნაფოტას ჭამს. მოგეცა ლხენა, ჩეკაში რომ ვიყო—სულ ჩაშივიოტებული ვიქნები, კოტრაბანდები ოხრათაა. იწერები, საბაჟოში ვარო—და აბა აწე შენ კაცს არ იკადრებ. საბაჟოების ამხანაგებმა იციან მხრების და ცხვირის აწევა მაღლა.

ერთი მეც ქე მინდოდა მენახე მაქანაი; ლამაზი გოგოებიაო, კოდრაბანდ ლორიგანს ამოუტანდი, მარა, რამოდენიმე ხელ ვისესხე ძლივს სამგზავრო ფული და აი დალოცვილი სადგურის უფროსი ჩემს იღბალზე მუდამ მთვრალი დამხვდა და ბილეთის აღება არ მეღირსა;

ზაფხულზე ამოვალო—კაია ღმერთმანი. ერთი პაწაი ციცაი შენც წაიტაცე და თუ არ მოგეწონება—შინჯე და ორ-სამ დღეს მერე ქე დააბრუნე უკან. ასეა აქეთ ახალი მოდა.

მეტი რა მოგწერო. კარგად ვარ კეტივითო იწერები და იყავი, რა მენაღვლება, ჩემს ზურგზე ხომ არ იარები.

ყირიმტარტარი.

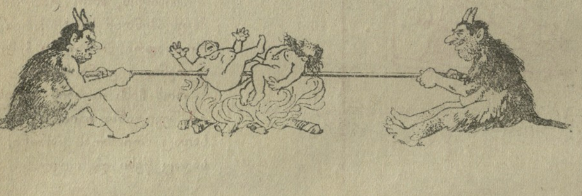

ქ. ზესტაფონი.

ჩავჯექი ჩემ განუყრელ თანამგზავრ „მაქსიმ გორკ“-ში და რამდენიმე დღის შემდეგ მივადექი ზესტაფონს.

ბაქანიდან მოწაფეების მხიარული სიმღერა და სიცილ-კისკისი ორთქმავლის ქშენას ჰფარავდა. მე გამიკვირდა: ეს მოწაფეები ეხლა რატომ სკოლაში არ არიან!

მაგრამ ჩემი გაკვირვება შესაფერი პასუხით დავაკმაყოფილე: ალბად ჩემი ჩამოსვლა შეიტყვეს და ასე მხიარულად შემეგებნენ-თქო. მეც ნაპოლეონის პოზით ჩაუარე მათ და „ალლუმის“ მიღებას ვაპირებდი, რომ უცებ გავშეშდი,—არც-ერთი მათგანი მე სრულებით ყურადღებას არ მაქცევდა და უძილო-ნამთრალევი თვალებით ერთმანეთს რაღაცას ანიშნებდნენ.

ჩემი თავმოყვარეობა უხვად შეილახა და გაშტერებული ვიდექი შუა ბაქანზე. უცებ რაღაც ძლიერი დაჯახება ვიგრძენი. უხილავმა ძალამ რამდენიმე ნაბიჯზე სასწრაფოდ გადამისროლა და აუცილებლად საბარგო ტომრებში შევარდებოდი, რომ ფრთხილ და თავაზიან დარაჯს უკანვე არ გადმოვესროლე.

მოსწავლე ქალები სახეში სცემდენ ფურცლებად ქცეულ წიგნებს და რვეულებს. საჩქაროდ გავცილდი, რომ ჩემი ისედაც მგზავრობით დამტვრეული გვერდები ზედმეტისაგან გადამერჩინა და გავსწიე ცხრაწლედისაკენ. (ჩემი ახალი კალოშები დღესაც საყავრიის ტალახებში განისვენებს).

მინდოდა მენახა გამგე და ყველაფერი დაწვრილებით გამომეკითხა.

—„მე ნუ მაცდენთ, ამხანაგო, თუ რამის შეტყობა გსურთ—მიმართეთ მოწაფეთა საბჭოს,—მიპასუხა გამგემ. დაავლო ხელი ერთ-ერთ მასწავლებელს და ზურგზე მოიგდო, მაგრამ ეს უკანასკნელი მაგრად დაუხვდა და ხერხიანი მიწოლით სამჯერ ყირამალა გადაატრიალა.

—„ჩვენი სწავლა მარტო წიგნების „ზუბრით“ არ გამოიხატება. მოწაფეები „თავისუფალი“ ქცევა-ყოფით იწვრთებიან სკოლის გარეთაც“. ამაყად მომიგო მოწაფეთა საბჭოს თავჯდომარემ.

გაუყევი ქუჩებს, რომელთაც ამკობდა ელექტრონის სვეტები. ხოლო ლამფა არც ერთ მათგანზე არ სჩანდა. თურმე ბოროტ-მოქმედებს მოუპარავთ და ვინაიდან დენა ხშირად წყდება და ქალაქში მაინც [illegible] სიბნელეა, ქუჩები [illegible]. ღამე აქ არ დადიან და თუ ვინმე გაბედავს და წავა, აუცილებლად ფანარი თან უნდა ჰქონდეს, რომ თავ-ფეხი დამტვრევას გადაარჩინოს, თორემ დაზღვევა ველარ უშველის.

შევიარე ყველა მნიშვნელოვან დაწესებულებებში. ყველგან ჩვეულებრივი სიწყნარე და მყუდროება სუფევდა, რომელსაც თანამშრომელი ქალის მხიარული კისკისი თუ დაარღვევდა „დელოვოდის“ ჩქმეტით ან სიცილით გამოწვეული, რაც სავარძელში გადაწოლილ მძინარე ბუჰალტერს შეაკრთობდა და გამოაღვიძებდა.

ხმაურობა იყო მხოლოდ ალმასკომში, სადაც სიმონის მქუხარე ხმა ყველას ძილს სამარადისოთ უკარგავდა და აფხიზლებდა.

მთელი დღის ხეტიალით დაქანცული, საღამოს გავემგზავრე თეატრისაკენ. მიდიოდა დამსახურებულ მსახიობის კ. ც-ძის გასტროლები. თეატრში ძალზე ყინავდა და პალტოში გახვეულს სულ მალე ღრმად ჩამძინებოდა. ტკბილ სიზმრებში ვიყავი, რომ თითქოს ჩემს ახლოს მეხი გავარდა და ზედ კოფოზე დამეცა. ტკივილისაგან გამომეღვიძა.

—აღარ მიეთრევი შე ოჯახ-ამოსაგდევო, წარმოდგენა გათავდა!? „პატიოსნად“ მეუბნებოდა თეატრის დარაჯი.

გვერდებ-გაყინული ძლივს გავფარფატდი გარეთ. მომაგონდა: ამ რამდენიმე თვის წინად ამავე თეატრში რწყილების იერიში, მათგან დასიებული ფეხები, რომელნიც ეხლაც ისე მეწოდენ და დავიფიცე: 365 წელს რომ ვიცოცხლო თეატრში მაინც აღარ წავალ-თქო.

როგორც იქნა მივატანე სადგურს და, რომ მალე მოვცილებოდი იქაურობას, აღარ დაუცადე „მაქსიმ გორკს“—ჩქარ მატარებელზე ავიღე ბილეთი და წამოვედი.

ოთარ-ბეი.

განკარგულება

ახლოვდება რა ზაფხული, რომლის სიცხეები მანდილოსნებს მეტად შეაწუხებს—ამიტომ ვსცემ შემდეგ განკარგულებას:

მუშაობა, საუზმე, მომსვლელის თავიდან-ფეხებამდე ათვალიერება და აღწერა. ორი საათის შემდეგ მზადება ისევ სარკის წინ სახლში წასასვლე-

10-დან 11 საათამდე.

ქალთა შრომა ამიერიდან იქნება შემდეგნაირად განაწილებული:

დილის 8—9 საათ. ლოგინიდან ადგომა; 9—10 საათ. პროსპექტების ტკეპნა. 10—11 საათ. სამსახურში სარკის წინ „პრანჭიობა“, 11—2 საათ.

ლად. საღამოობით გამგეებთან შეხვედრა და „დაახლოვება“ (омичка).

ამ განკარგულების დამრღვევი ქალები დაისჯებიან თვენახევარი შევბულების მიცემით ჯამაგირის შენახვით.

ჩესმა.

სარძევე ფერმა

(წერილი ბათომიდან)

მიწათ-მოქმ. სახალხო კომისარიატის „სარძევე ფერმა“, კაი ხანია არსებობს და რამოდენიმე გამგეც გამოიცვალა, მაგრამ არც ერთ გამგეს არ შეუმჩნევია მისი ავადმყოფობა გარდა ბ-ძისა, რომელმაც დეფიციტის ავადმყოფობა უწოდა და შემჩნევისთანავე აცნობა კომისარიატში გამგეობას.

გამგეობამ ავადმყოფის განსაკურნავათ მიიღო ზომები: მან გაადიდა გამგეების შტატი—ერთი იყო, მეორეც მიუმატეს, ვინაიდან ერთი ვერ ასწრებდა საქმეს: თვეში ერთხელ უნდა გამოეწერა ჯამაგირი რვა მუშისთვის და თვის ბოლოში უნდა წარედგინა ანგარიში, თუ რამდენი ბოთლი რძე დალიეს მუშებმა თვის განმავლობაში.

კომისარიატში იყო ორი გამგე, მიუმატეს მესამეც, რომელსაც ევალება: მოვიდეს თვეში ორჯერ ფერმაში და გამოიანგარიშოს, თუ რამდენი გირვანქა თივა სჭირია თვეში ხბოებს. გამოიწეროს ყარაიაზიდან კარგი ჯიშის თივა ამის წინათ გამოწერილ სამი ვაგონი დამპალის მაგივრათ.

ამ რიგათ, ასეთი დავალებების შესასრულებლათ შევსებულია გამგეების შტატი ფერმის სახელზე ხუთი კაცისაგან, რის გამოც მოსალოდნელია ავადმყოფის სრული განკურნება. იმ შემთხვევაში, თუ ფერმას დაეტყო უარესობა, მაშინ განზრახულია გაადიდონ ექიმებთა რიცხვი, ვინაიდან ფერმას ყავს ერთი ექიმი და ერთი ფერშალი, რომლებსაც გამგეებზე არა ნაკლები საქმე აქვთ და ვერ ასწრებენ. ფერშალს ევალება: ორ თვეში ერთხელ მოვიდეს ფერმაში, ბოსლებში დაბანაკებულ ვირთხებს დაუდგას საწამლავი; ძროხა რომ მოკვდება, (თუ შეხვდა იღბალი), აცნობოს ექიმს. ექიმის მოსვლისათანავე მკვდარ ძროხას გაუჭრას მუცელი და ამოუყაროს შიგანი, რომ ექიმს ხელი არ დაესვაროს. (გატყავება და დამარხვა ამათ არ ევალებათ). წრეულს დიდი შრომა გადახდათ. თითქმის ხუთამდე ძროხას ამოუყარეს შიგანი და გაუშინჯეს ტყლიპი, რის გამოც ექიმს წლის განმავლობაში ხუთჯერ დასჭირდა ფერმაში მოსვლა ავტომობილით. რაც შეეხება ხბოების მოვლას, გულკეთილ ფერშალს ექიმი არ შეუწუხებია. რაკი ხბოები სუქნები იყო, მან სიკვდილამდე თვითონვე წასჭრა კისერი და გაუშინჯა გემო. ასეთი საექიმო დახმარების შემდეგ კიდევ თუ გაგრძელდა დეფიციტის ავადმყოფობა, მაშინ გადაწყვეტილია იმდენათ გაადიდონ ფერმის სახელზე მუშა-მოსამსახურეთა საერთო რიცხვი, რომ თითო მეწველ ძროხას ორი მოსამსახურე ჰყავდეს.

რადგან დღეს ფერმას ჰყავს ხუთმეტი მეწველი ძროხა და მუშა-მოსამსახურე კი მარტო თექვსმეტი კაცი, ამიტომ ფერმის უკანასკნელი მდგომარეობა კრიტიკულია და მოსალოდნელია მისი გარდაცვალება.

ნიკრიჭიძ.

ცოლ-ქმარი.

(ყურმოკრული)

დედაკაცო, რას მიცივებიხარ მა ხატებს? ეჩურჩულები, ეჩურჩულები, მუხლებზე საქალამნე ტყავი გადაგძვრა, ბუტბუტებ, ბუტბუტებ და მა ბუტბუტითა არაფერი გამოგიდის...

რომ გეუბნები ქვეყანაზე ღმერთი არ არის მეთქი, არ გიყურება? ქალო, რაღაც პლანეტენია გამოჩენილა, ქვეყანა გადასახლებას აპირებს და შენ კიდევ მა ღმერთებს მიცივებიხარ! ღმერთს გეფიცები... დალახვრა ტარტაროზმა ე ღმერთია თუ რაღაც ვერ დავივიწყე და ვერა; რამდენჯერ დავიგინე არ წამომცდეს მეთქი, მარა მაინც წამოვაყრანტალებ და პაინც.

— აი მეხი კი დაგეცა მაგის თქმისათვისა; რა ღირსი ხარ ღმერთების

ახენების ღმერთო, ნუ უწყენ შენი მადლისა და წვერების ჭირიმე.

— ქალო, რა დროს ღმერთია, რა დროს წვერები. ქვევანა რაღაც პლანეტენიი—მარსზე გადასახლებას აპირობს, იქიდან რაღაც რადიოთ იმით უძახიან აქაურ მეცნიერებს აქ ამოდით, აქ ნამდვილი სამოთხე არისო, და შენ კიდევ ღმერთებზე ლაპარაკობ?

— აი შე ხეპრე შენა, გატყუებენ და შენც როგორ ადვილად უჯერი. იქ რომ მოვკვდებით მაშინ წავალთ, იქ არის სამოთხეც და ჯოჯოხეთიც, ზოსიმეც ამბობს—სახარებაში წერიაო.

— ქალო, ზოსიმე ვინ არის, მეცნიერები ამბობენ, მეცნიერები; ვერ გაიგე რომ გიჩიჩინებ.

— ეშმაკს უჩიჩინე. შე ოხერო შენა, ღმერთს ნუ სცოდავ, გონს მოდი, რაც შენ ღმერთზე გული აიყარე, მერე აპა ჩამოთვალე, რამდენი ზარალი მოგვივიდა: ბატ-ინდოური გაგვიწყდა, ცალი ხარი კლდეზე დაგვემტვრა, ქათმები კვერცხებს აღარ დებენ.

ზოსიმემ სთქვა — როცა, კაცი ღმერთს შესცოდებს, იმას კარგი არაფერი დაეყრებაო... რომ ღმერთი არ ყოფილიყო, ჩვენი მთავრობა ზოსიმეს ეკლესიის გახსნის ნებას არ მისცემდა, მაგრამ ღმერთი არის იმის ტახტის ჭირიმე. ქათამი რომ წყალს დალევს ღმერთს შეხედავს, ღმერთი არის და იმიტომ იცის ქათამმა ისე.

— რა ქათამი, რის ქათამი! ქათამზე მეტი ჭკუა მაინც არ გაქვს. არა, მე შენთან ლაპარაკის თავი არ მაქვს; შენ ზოსიმეს უჩენიკების დავთარში ჩაწერილხარ. იმას უყურე შენ და ვნახოთ რომელი ავალთ მარსზე. მე სიცოცხლეში ავალ და შენ კი იმას უცადე—შენი ზოსიმეთი როდის მოკვდები.

— ჰაპილო, მეც ქოშ წამიკან.

წაგიყვან შვილო; ეხლა წამოდი, ძილის დროც არის, დედა ჯშენი ისე გაიპრუწნა, რომ მგონი აღდგომამდე არც კი მომეკაროს.

გრი—ლი.

მოთქმა

(ოზურგეთიდან)

ახალგაზრდა გვრიტებო
თქვენ კი გენაცვალეთ,
თუ მრავალჯერ მაჰხარეთ
რადად გამაწვალეთ?
ნეტარება ბოლომდინ
აღარ დამაცალეთ
და ღირსება, პატივი
ხელად ამაცალეთ

—

ჩამოგშორდი უდროოდ
ჩემო კარგო ვენახო.
აწ მე სადღა წავიდე:
ანდა ვის დავენახო?
მოჭიკჭიკე მერცხლები
რა ყოველდღე ვერ ვნახო
—მაშინ ჩემთვის სჯობია
ცოცხლად რომ დავიმარხო.

—

ხან ოთახში ვსტკბებოდი.
ხანაც აბანოშია;
(ხშირად მარტო ამბორით
მოვიკალი ხოშია)
მაგრამ მაგრად შემბერტყეს.
მომინგრიეს ყბებია
და ვიძახდი: მიშველეთ,
ბაბუა და ბებია.

„ხალახტოი"

მესტვირულისებური!

(თერჯოლისათვის)

არა გულისა სალხინოთ
ავახმატკბილე სტვირია,
არამედ გითხრა, გიამბო
შენ ჩვენი გასაჭირია.

—

ეჰ! ტარტაროზო ძმობილო,
ჩვენ შენი შე[illegible]
თორემ თერჯოლში სულ მალე
ყველას მოგვეტყდება ცხვირია:
არცა შეგვრჩება კბილები,
(ჩამტვრევა მეტად ხშირია),
რადგან აქ ბევრი არიან
„მკლავამძლეები" გმირია.

—

აკაკიმ 1), გრიშამ 2), გიორგიმ 3)
დღე გაგვითენა შავია,
ვით ნიკოლოზის „პრისტავმა"
გაგვაძრო ტანზე ტყავია.
დიდი. ხანია გვჩაგრავენ.
ვერ დავაღწიეთ თავია;
ძნელია მათი გარჩევა,
რომელი უფრო ავია.

—

ძველ დროში ბაგრატიონი
იყო **თერჯოლის** მფლობელი.
მისივე იყო ღვანკითი
და ახლოს ბევრი სოფელი.

—

თუმცა გლეხობა იმათი
იყო ყოველთვის მგმობელი;
მაგრამ ამ ყოფას სჯობია
იმ ბედში ვიყოთ მყოფელი.

—

გასაბჭოების დღიდანვე
ხელთ იგდეს მათ **რევკომია**.
შემდეგ ადვილად დაიპყრეს
მთელ თემის **„აღმასკომია"**.
(თუმც ასეთ „გამარჯვებისთვის"
არ შეხვედრიათ ომია...
ანდა გლეხობა რას იქმდა,
როცა ისინი **„ლომია"**)

—

მიწების კომისიასაც
მაგრად ჩაავლეს ხელია,
რადგან იქიდან გადმოდის
ქრთამების ქაფი ცხელია.

—

ორი თუ სამი **დღიური**
ვისაც აქვს მინდორ-ველია
— ყველას წაართვეს და ისე
გადასჭრეს საქმე ძნელია..
კვლავ დაუბრუნეს უკანვე
როდესაც მისცეს ქრთამია.
(ეს სულ ერთია—ფული თუ
ძროხები ან ქათამია).

—

1) ქოჩიაშვილი.
2) ხირბილაძე
3) ჩიქოვანი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ერთხელ **ანტონს** 4) მიწის მზომელს
მათთან ომი მოუვიდა,
რადგან ქრთამში აღებული
უნაგირი ვერ გაჰყიდა.
(საზიარო უნაგირი
იყო მათში გასაყოფი
და ერთმანეთს „მეგობრები“
ეცენ მტრობით განაცოფი).
ამის გამო ამ გმირებმა
ძირს დაჰყარეს ხმალი, ფარი;
თერჯოლელებმა იგრძნეს შვება,
ყველა იყო განახარი.

—

მაგრამ, ოი, დატრიალდა
კვლავ უკუღმა ბედის ჯარა
და გლეხობამ მხიარულმა
კვლავ ყურები ჩამოჰყარა—
როს უფროსად მილიციის
კვლავ დაბრუნდა „ძველი **გმირი**“.
ეხლა ხალხსა ზარდაცემულს
ამოევსო წყლითა პირი.

—

და მეც, ჩემო ტარტაროზო,
აქ შევჩერდი, დავიღალე.
ამ ამბების გაგრძელებას
კვლავ მოგაწვდი ფოსტით მალე.

4) ზარბაქაძე.

გაბედული.

მოხუცფაკი

(შეკობრული)

ჯერ „გაუმაწვილება“

მოხუცფაკი გაიხსნა ძველი, მოხუცი ამხანაგების მოთხოვნილებით. რადგან მომუცებულობის ჟამს სწავლის შეთვისება ძნელია, ამიტომ ამ ამხანაგებმა გადასწყვიტეს: ჯერ „**გაუმაწვილება**“, რისთვისაც მიმართეს სადაც ჯერ არს—გამოეწერა მათთვის ფოთიდან ექიმი **ხარატიანი**, რომელიც მათ გააყმაწვილებდა.

ამხ. **კაპანაძე შვილი** მოხუც ამხანაგების მოთხოვნილების წინააღმდეგ წავიდა, მაგრამ ბოლოს გამონახეს საშუალო გზა და ორივე მხარე დაკმაყოფილდა: ამ მოხუც ამხანაგების დაბადების ქორონიკონი დაიწყო ოქტომბრის რევოლიუციიდან,—და ამგვარად თვითეული ეს ამხანაგები გახდენ **რვა წლისა** ე. ი. სკოლაში მისაცემ ბავშის ასაკისა.

„გაკვეთილი“

მასწავლებელი. ბატონო ამხანაგო, რა ფრინველია ეს?

მოწაფე. ეს არის იხვი.

მასწავლებელი. აბა წაიკითხეთ, ამხანაგო ბატონო.

მოწაფე ი...ხ...ვ...ი..

მასწავლებელი. ერთად რას ამბობს?

მოწაფე. კვატა..

მასწავლებელი. კიდევ წაიკითხეთ და შემდეგ გკითხავთ... აბა თქვენ, ბატონო ბავშვო, ეს რა ცხოველია.

მოწაფე, ეს არის თხა.

მასწავლებელი. აბა წაიკითხეთ.

მოწაფე. თ...ხ...ა.

მასწავლებელი. ერთად რას ამბობს.

მოწაფე. ქაცარი, ბატონო.

მასწავლებელი. არც თქვენ გისწავლიათ, ბატონო ამხანაგო. იცოდეთ, თუ ასე ისწავლეთ, ყურებს აგიწევთ.

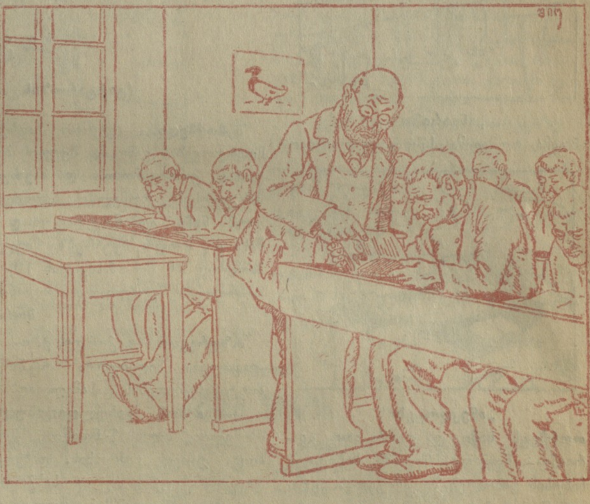

„გაკვეთილი“

„გრამმატიკა“

მასწავლებელი. დამისახელეთ უსულო ან სულიერი საგანი.

მოწაფეები. (თითს სწევენ) მე ვიტყვი, მე... მ...მ...მ...მ.

მასწავლებელი. (მოწაფეს) აბა დასახელეთ თქვენ, ამხანაგო ბატონო.

მოწაფე. ვირი, ბატონო.

მასწავლებელი. აბა, დაბრუნეთ.

მოწაფე. სახელობითი—რაი?.. ვირი. ნათესაობითი—რისი? ვირის.

გაზეთ „მუშა“-ს ხელის მომწერნი

ტარტაროზი-ს

№ 10 და № 11

მიიღებენ

19 და 30

აპრილს

მიცემითი—რას?... ვირს.
მოთხრობითი—რამ?... ვირმა.
მოქმედებითი—რითი... ვირით.
ვნებითი—რად?... ვირად.
წოდებითი—რაო?... ვირო, ბატონო.

მასწავლებელი. თქვენ, ბატონო მოწაფევ, ცოტა ზრდილობიანად მოიქეცით.

მათი ნიჭი.

თამაშობაში ყველა ერთმანეთს სჯაბნის. **ანგარიშში** ყველაზე უკეთესია

„ანგარიში“
აბრამა, რომელმაც სწორად გამოაკლო

„ანეკდოტები“
თორმეტს სამი და დარჩა **ათი**. გვარიანია ანეგდოტებში ამხ. სიბიტელ. ჩიბუხის გაბოლებაში არაქელას ვერავინ შეედრება.

ერთი იმათთაგანი.

ქრონიკა.

საორგანიზაციო კომიტეტის დავალებით რაჟ. გვეტაძემ თავისი ლურჯა ჩოჩორით ჩამოიარა საქართველო და გამოიკვლია, რომ თითეულ ქართველზე ასი პოეტი არის საქართველოში.

ვალ. გაფრინდაშვილმა ტერენტი გრანელს აუკრძალა ლექსების წერა გაფრენის შესახებ, რადგან სიტყვა **გაფრენა** მხოლოდ ვალერიანს ეკუთვნის. ეს ამბავი **ტერენტიმ რესტორან**ში გაიგო და ისე გაბრაზდა, რომ ორი კვარტის მეტი არ დაულევია

კინო - სტუდიაში მარგარიტას ყველა სტუდიელ ქალებმა მიბაძეს და ყველა ეწევა პაპიროსს.

(რაკობა).

სისწრაფის რეკორდი. სამი თვის განმავლობაში ამანათმა რკ. გზებზე და საფოსტო უწყებებში გაიარა ორასი ვერსი. მიმღებმა მხოლოდ უწყება მიიღო და უჯრა, რომელშიც ოდესმე (გამოგზავნისას) ყოფილიყო სხვადასხვა ნივთები.

(მაუ).

რკ. გზ. სამმართველოს ადგილკომის დრამ. წრე მოლხვა გაზაფხულის სითბოთი დაემჩნევა სიცოცხლის ნიშნები.

რკ. გზ. სატყეო განყოფილებამ, რომელსაც ზამთრის განმავლობაში შეშა არ ჰქონდა, კვლა შეიძინა დიდძალი შეშა და ყველას ეხვეწება წაღებას, მაგრამ მსურველი არავინ არის.

(რუხი).

საერთო საცხოვრებელი (პლეხანოვის პრ. № 121) **მსმენელები** ყველა საგნებზე უფრო სწავლობენ **რომანტიზმს.** ქალების მიღწევა ამ მხრივ საუცხოვოა: თითოს ორი შეყვარებული მაინც ჰყავს.

(ალლაჰ-ბილარ).

დეპეშები.

(ტარტაროზის საკუთარ აგენტებისაგან).

შემოქმედი. — (გურია) ზაფხულის მოახლოვების გამო მღ. ბეჟუჯის პირად გაიხსნა ჰორიკანობისა და მაჭანკლობის კურსები, რომელსაც ხელმძღვანელობს **ნინა**. ადმინისტრატორად არის მისი ძმა **თოფო**. კურსებზე მიიღებიან მხოლოდ 10 წლ ჰასაკიდან 100 წლ. მსურველებს შეუძლიათ მიმართონ **ანის.**

მორი.

ოზურგეთი.—გაქურდეს ეპო-ს განყოფილება. მიღებულია ზომები ბოროტ-მოქმედების დასამალავად.

— **იასონ გასულდიდებულიძე,** რომელიც ხალხს წინდაწინ ჰპირდებოდა ტყავის გაძრომას, დახვრეტას და გადასახლებას თუ იგი საბჭოში გავიდოდა—ეხლა ყურჩამოყრილია, რადგან **გააშავეს**.

მყარი.

ოზურგეთი. ცხრაწლედის **გამგეს** ისე უყვარს მოწაფეები, რომ მათ **მოფერებითი სახელით** უწოდებს **ვირთხებს.**

— ამავე სკოლის მასწავლებელმა **ვანომ** სწავლის ახალი მეთოდი შემოიღო. მოწაფე ქალებს სახლში იბარებს და „მეცადინეობას“ ისე **„იმასშობა“**. ამ ნიადაგზე მას ამას წინად **გვერდების მასაჟი** გაუკეთეს.

წიწაკა.

ბანძა (წკიპურტები)
უფიმ **ჭამა** ხიზილალა
სასადილომ **იზარალა**.
დალოცვილი ბანძის **ეპო**
საქეიფოთ ყველას ეყო.

გაიგონე შენ მკითხველო,
სახლებშია სამკითხველო.

„პატარა“

ხაშური.—მღ. **მტკვარი** მეტად ადიდდა, რომ თევზები არ დამხვრჩვალიყო **ვასო ლომსაძემ პჩ/5** სახელოსნოში გააკეთა წყლის გადასაყვანი ბიჯგები; ალბად მალე შეუდგება თევზების ხმელეთზე გადმოყვანას.

ესტატე.

მცხეთა.—ცრუკომის მდივანი გრიშა ნადარეიშვილი გაფაციცებით დაეძებს ახალ გაზეთებს, თუ რომელი წერილი გამოადგება გადასაწერად კედლის გაზეთისათვის.

გაგრო.

ზემო სვანეთი.—რადგან აქ ფარტონი არ იშოვება, მის მაგივრად მილიციის უფროსი ყიდულობს ნაპარევ ცხენებს. (ფასი 200 არშინი ნარმა). უწინ კი სოხაძე ნაპარევ ლაფშაში იძლეოდა ჩამონართმევ ლევორველს, ვინტოვკას ანდა გაქაფულ ფართალს. თარხნიშვილი კიდევ უფრო ხელგაშლილი იყო; მან ერთ ნაპარევ ბედაურში ხუთი ძროხა მისცა ქურდს.

ასეთი მსახურნი მეტად საჭიროა ისეთ ხალხში, როგორც არის სვანები. ისევ შენი იმედი გვაქვს, ჩვენო ტარტაროზო.

სჯანელი მელა.

ონოღია. ნათქვამია: თუ ეშმაკი გწყალობს ღმერთი რას დაგაკლებსო. და მართლაც-თუ გწყალობს **განათლების ინსპექტორი**, მაშინ რას დაგაკლებს მუშკორი.

ვასილ ბედაური შეიძლება პირველი მასწავლებელი იყოს, რომელმაც გადმოისროლა და ცხოვრებაში გაატარა ლოზუნგი: **„ნებაყოფლობით შრომას სჯობს მოტაცება ძალითა“**.

არ შედრკე **ბედაურო**, თქვენს მახეს კიდევ მოხდება რომელიმე ლამაზი ქალი. გაიტაცეთ ორი-სამი ღლით და მეტითაც, რა გენაღვლება—**განათლების განყოფილება** ისევ შენი მფარველი იქნება.

„ისევ ის“.

გურჯაანი.—ვინაიდან ფოსტალიონი ემსახურება ფოსტის უფროსის ცოლს და დრო აღარ რჩება წერილების დასარიგებლად, ამიტომ წერილი უნდა მოიკითხონ მათ, ვისაც ეკუთვნის.

— ეპო კარგ პოლიტიკას ატარებს სოფლის ქალაქთან დაახლოვების საქმეში. თუ კერძო ვაჭრები გლეხებს 10 მან. აძლევენ ვედრო არაყში, **ეპო** აძლევს 5 მანეთს. ამიტომ გლეხების სიხარულს საზღვარი აღარ აქვს, რადგან **ეპოს** მიერ მიყიდულ დამპალ ჩითებისაგან შეკერილი ჯიბეები ფულის სიმძიმის გამო აღარ დაეხევათ.

— ალიხანოვზე ხმებია, თითქოს მას **„გაიმასექნებიოს“** და ეს ნაიმასაქნარი „ეყლუნწოს“.

არჩევნების დროს ალმასკომის საქმის მწარმოებელმა სიძს კენჭი უყარა, ხმა მისცა, ერთი ხმით გაიყვანა და ალმასკომის მუშაობა დამაკმაყოფილებლად სცნო თვითონ მან მთელი კრების სახელით.

იბი.

თავასის თემი (შორაპნის მაზრა). საბჭოს ერთმა ჯგუფმა—კალისტრატე მაჩიტაძის, მიხა შეყრილაძის და იაგორა წიწილაშვილის მეთაურობით გადასწყვიტეს **თავასის თემის სამმართველოს** გადატანა **„ცენტრში“**, სადაც არ უნდა იქნეს: გზა, წყალი და მ ხოვრებლები, რომლებიც ხელს არ შეუშლიან ალმასკომს მუშაობაში.

ამავე ჯგუფს გადაწყვეტილი აქვს სოფ. **თავასიდან** [illegible] **გადაიტანონ**: მდ[illegible] **თავისი წისქვილებით**.

მათივე გადაწყვეტილებით ქალ. **ტფილისი გადმოტანილი უნდა იქნეს რესპუბლიკის ჯვარედინ ცენტრში. ასეთ ცენტრად ასახელებენ** სადგურ **წიფას**.

იქ დანვე. გაიგეს რა **მათხოჯის სახალხო სახლის დაწვა**, ადგილობრივი მცხოვრებნი სამძიმარს უცხადებენ და **ფიცს სდებენ**, რომ **თავასის თემში არააშენონ არავითარი სახალხო შენობა, რათა თავ დან აცილებულ იქნეს სტიქ.ური უბედურება.**

პლ. ცინაძე.

ლანჩხუთი. ლაშისღელის სრუტეში მალე დაიწყება გემების მიმოსვლა. ამიტომ ქალაქის მმართველობამ დაადგინა: **არ შეაკეთონ შარა-გზები, რადგან გემების შემოსვლით ქალაქს მეტი სარგებლობა ექნება.**

— ექიმ სულაკოვს „აბორტებზე“ მუშაობა მეტად შეუმცირდა, რადგან ორსული ქალები **ყირამალას** გადადიან გზების გაკეთების დროს დარჩენილ **ჯინკებზე**, რითაც **„აბორტი“** უფასოდ კეთდება.

— შვიდწლედის სკოლის ეზოს გალავანის შეუკეთებლობა ამჯობინებს, რადგან მოწაფეები თხებზე და ღორებზე ჯირითობას სწავლობენ.

„ღიპი“

ჩვენი ფოსტა.

ბორჯ გესპერს. ქართული არ გცოდნია და გერმანულს „ებლაუჭები“. გულახდილად გირჩევთ: დაეთხოვეთ წერას, თორემ მოსალოდნელია ასეთ „გენიოსურ შემოქმედების“ დროს ჭკუა გეყრძნოს. (თუმცაღა თქვენ უზრუნველყოფილი ხართ ასეთ კატასტროფისაგან).

„გოგია“-ს (მკითხველს ცნობილი **გოგია** არ ეგონოს) ბორჯ გესპერსის პასუხით გაკმაყოფილებთ.

დურაკს. თქვენი ფსევდონიმი მთელ თქვენ წერილად ღირს და ამიტომ წერილს აღარ ვბეჭდავთ. წერილის შინაარსი სავსებით ამართლებს თქვენს ფსევდონიმს.

თუ თქვენ შეგეძინათ წინაალმდეგ თქვენი და თქვენი ცოლის სურვილისა ასული

ნუ იდარდებთ

სამშობიარო საავათმყოფო

იაფად და მოხერხებულად გადაგიცვლის

ვაჟზე.

ყოველთვის მოიპოვება

გადასაცვლელ ვაჟების და ასულების მარაგი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

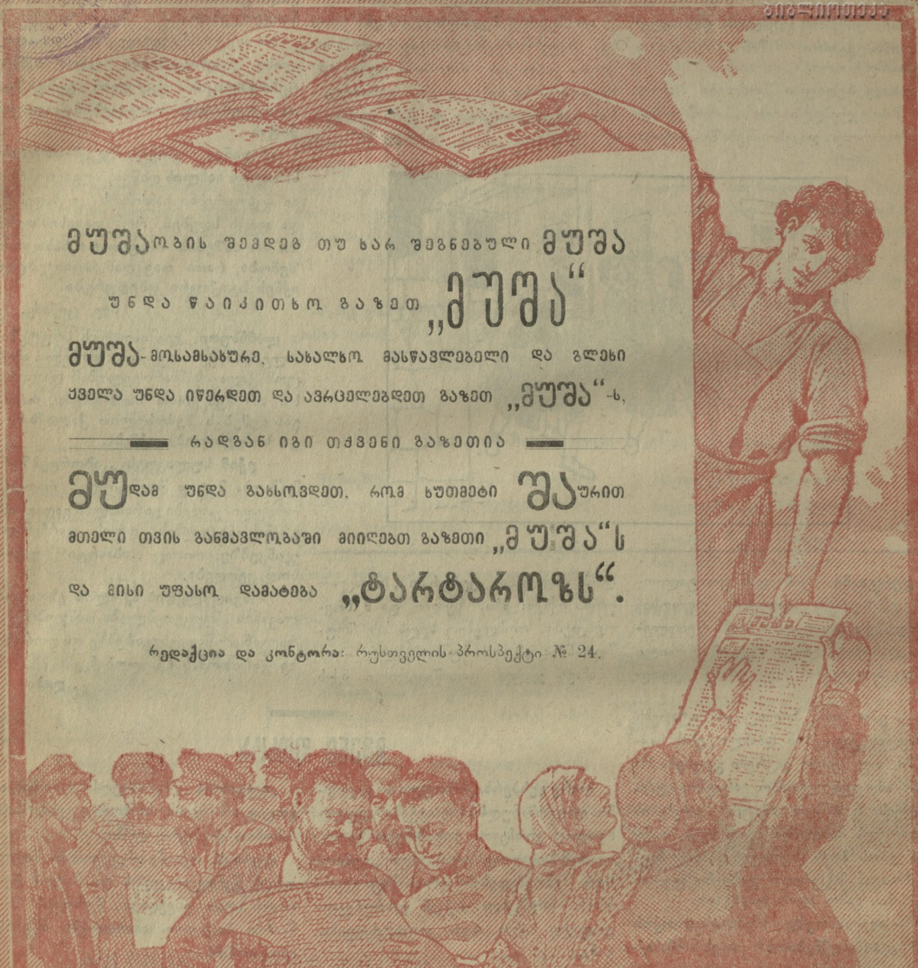

სარედაქციო კოლეგია.

მთავლიტი 492 ამიერ-კავკასიის რკინის გზების სტამბა-ლიტოგრაფია. ტირაჟი 8.500